

рівня освіти батьків на успішність дітей та впливу змін в економіці на фінансування освітньої системи. Досвід міжнародних освітніх порівнянь демонструє орієнтацію на якісний аспект дослідження.

У зв'язку з участю України в міжнародних дослідженнях є необхідність поступового приведення освітніх індикаторів, зокрема фінансових, до міжнародних стандартів. Необхідно на законодавчому рівні закріпити можливість збору потрібних даних для розрахунку вже розроблених та майбутніх індикаторів. Розробка та візуалізація освітніх індикаторів у свою чергу потребує оптимізації галузевої статистичної звітності загальноосвітніх навчальних закладів та органів управління освітою.

Література

1. OECD Regions at a Glance 2016 [Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/0416031e.pdf>

2. OECD INDICATORS Education at a Glance 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9616041e.pdf>

УДК 378.041:78-057.875

О.О. КОРОЛЕНКО
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНЕ КЕРІВНИЦТВО ПРОЦЕСУ МУЗИЧНО-ТВОРЧОЇ САМООСВІТИ СТУДЕНТІВ ВНЗ

За багатовікову історію людства музичне мистецтво стало тією частиною буття, яка чи не найтісніше пов'язана з культурним життям кожного народу. З одного боку, воно є відображенням духовного прогресу нації, її традицій, а з другого – воно стимулює розвиток культури народу, активно впливає на створення нових духовних цінностей, підтримує та підсилює цікавість до творів мистецтва, до національних звичаїв та обрядів, тим самим невпинно стимулюючи розвиток нації, держави. Очевидно, що музична освіта виступає основою творчого розвитку духовної культури особистості і тому пошук нових ідей, нових шляхів спонукає звернути увагу на використання у практиці викладання музики як інноваційних технологій, так і традиційних методів. На жаль, у національній комплексній програмі з естетичного виховання в основних школах предмети естетичного циклу посідають надзвичайно скромне місце в навчальних планах. Лише література викладається усі роки навчання у школі, натомість музика і образотворче мистецтво займають мізерний відсоток у навчальних планах. У старших класах їх викладання взагалі переривається, тим самим збіднюючи засоби формування світогляду, емоційно-почуттєвої сфери молоді. Таким чином, школа не дає повноцінної художньої освіти, не закладає основ естетичного самовиховання молоді. Тривога щодо вищезгаданих тенденцій має своє продовження і тоді, коли випускники середніх шкіл вступають у середні спеціальні та вищі мистецькі учбові заклади, котрі в переважній своїй більшості випускають майбутніх вчителів музики, викладачів шкіл естетичного виховання, керівників аматорських та професійних

колективів, які впродовж років навчання перебувають в творчому просторі, переважно обмеженому стінами учбового закладу.

Результативність будь-якого процесу зумовлюється його цілями, методами й засобами, особливостями організації, якостями його виконавців: фаховою обізнаністю, здібностями, володінням професійними вміннями, бажанням розвиватись та самовдосконалюватись.

Підготовка студентів педагогічних факультетів спрямована на оволодіння теоретичними знаннями та вміннями з окремих спеціальних дисциплін. Зрозуміло, що для формування майбутнього педагога з глибоким світоглядом, добре розвиненим естетичним смаком, вмінням сприймати, аналізувати, опановувати естетичні об'єкти, педагога, що матиме потребу в самоосвіті, самовихованні та буде музикувати на високому художньо-творчому рівні цього вкрай недостатньо. Неможливо не погодитися з тими дослідниками, які вважають, що основними показниками естетичної вихованості педагога мистецького напрямку є не тільки володіння методикою викладання спеціальних предметів, але і глибокі пізнання в сфері мистецтва; обізнаність в подіях і тенденціях сучасних мистецьких процесів, зацікавленість і при можливості безпосередня практична участь в культурно-мистецькому житті ВУЗу, міста чи села, що в свою чергу активує творче мислення, допомагає координувати свою роботу. Аналіз педагогічної практики свідчить, що студенти не завжди підготовлені до творчого вирішення завдань з використанням власного художньо-естетичного досвіду в навчально-виховному процесі. Це зумовлено також тим, що практичні знання і вміння в цій сфері підготовки розглядаються як дещо другорядні і не усвідомлюються студентами як професійно значущі. Таке вузьке бачення є невірним і його подолання має стати одним з найважливіших компонентів у процесі формування викладачем студента, здатного до результативної творчої діяльності в майбутньому. В цьому аспекті хотілося б звернути велику увагу на проблему усвідомлення студентом необхідності самоосвіти, в тому числі і мистецької у всіх її проявах, як константного процесу, що має супроводжувати його впродовж всієї професійної діяльності.

В естетичній самоосвіті студента можна виділити два аспекти: професійний і особистісний. Професійний спрямований на підготовку до вирішення завдань, пов'язаних із педагогічною діяльністю, а особистісний охоплює коло художньо-естетичних інтересів, захоплень і нахилів, що перебувають поза її межами або у зв'язку з нею. Одним із правил залучення студентів до роботи над собою є збереження добровільності, активізація ініціативи. Викладач не повинен примушувати, а має лише спонукати, стимулювати розвиток стійкої потреби в самовихованні.

З огляду на вищесказане однією з найважливіших позицій в процесі самоосвіти і самовиховання студента – є педагогічне керівництво з боку викладачів, що охоплює не лише навчально-пізнавальну, але й навчально-дослідницьку і позанавчальну художньо-творчу діяльність студентів. І в цьому розрізі надважливим видається прогресивний характер комунікативних стосунків у ланках „студент-викладач”, „студент-ВНЗ”, „студент-студенський

колектив” і т.д. Тому вкрай важливими показниками високого рівня діалогової взаємодії на будь-яких етапах мистецько-виховного процесу стають авторитетність викладача, його власний приклад і толерантність, взаємодовіра, орієнтація на особистісні художні потреби та інтереси студентів.

УДК 371.3.036

В.В. КОТУБЕЙ, Н.В. ЛАЛАК
Мукачівський державний університет

ДО ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Аналіз педагогічних реалій сьогодення дозволяє стверджувати, що проблему інтеграції як педагогічного явища слід розглядати в контексті сучасних провідних тенденцій світової педагогічної системи і традицій української освіти.

Питання інтеграції знань на міжнауковому, філософському, педагогічному рівнях досліджували у своїх працях С. Гончаренко, Б. Кедров, Б. Новик, О. Спіркін, В. Тюхтін та ін. Основні положення теорії міжпредметних зв'язків у цілісному процесі навчання були об'єктом дослідження І. Волощука, Н. Лошкарьової, В. Максимової, В. Федорової та ін. Загалом же ця проблематика досліджувалася в дисертаційних працях (Р. Гуревич, О. Левчук, Л. Медведєва, С. Старченко, Ю. Сьомін, Т. Тарасова, О. Тимошенко, М. Чапаєв, О. Янзіна та ін.).

Оскільки поняття «інтеграція» має загальнонауковий зміст і часто використовується у дидактиці, вважаємо за доцільне проаналізувати зміст ключових понять. У загальнонауковому аспекті інтеграція (від лат. Integer – цілий) – це «процес пристосування і об'єднання розрізнених елементів в єдине ціле при умові їх цільової та функціональної однотипності» [3, с.28]. Доведено, що інтеграція виникла як явище фундаментальних наук на фоні своєї протилежності – диференціації, а сам процес інтеграції близький до систематизації. Підтвердженням цьому є погляди Н. Антонова та І. Козловської. Н. Антонова вважає, що інтеграція – це процес взаємопроникнення, ущільнення, уніфікації знання, який проявляється через єдність з протилежним йому процесом розчленування, розмежування, диференціації [3, с.17]. І. Козловська визначає цей термін як «процес зближення й зв'язку наук, який діє поряд з процесом диференціації, що являє собою вищу форму втілення між предметних зв'язків на якісно новому рівні навчання» [3, с.21].

Як показує практика, вчителі початкових класів широко використовують на різних уроках інтегровані завдання. Інтегрованими можна назвати такі завдання, які мають за мету «синтез змісту (способів пізнання) з декількох тем, розділів програми або видів діяльності навколо однієї теми» [4, с.63]. Іншими словами, інтегровані завдання це серія завдань, проведення яких зумовлено пошуками шляхів формування у дитини цілісного світогляду, що важко розвивати в умовах предметної системи навчання. У початковій школі

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>